

Det kongelige Nærings- og handelsdepartementet
Att: Dag Terje Andersen
Postboks 8014 Dep
0030 Oslo

22.01.2007

Høringsuttalelse

Vi takker for tilsendte dokumenter vedr. *Stortingsmelding om innovasjon – invitasjon til å komme med synspunkter*, med referanse 200604560.

Innspill fra Institutt for innovasjon og økonomisk organisering, Handelshøyskolen BI følger vedlagt.

Med vennlig hilsen

Tom Colbjørnsen
Rektor

Vedlegg

Innspill til Stortingsmelding om Innovasjon

Fra Institutt for Innovasjon og Økonomisk Organisering

Handelshøyskolen BI

1. Innovasjon

Det er liten tvil om at Norge, med høyt kunnskapsnivå og høye kostnader, bør satse systematisk og målrettet på fremming av innovasjon. Innovasjon er ikke bare et spørsmål om konkurransedyktighet for norsk økonomi. Det er også et spørsmål om livskvalitet, egenrealisering og sosialt ansvar i en endrende økonomisk og sosial vireklighet.

1.1 Utdanning og innovasjon

De fleste bedrifter i Norge, store som små, har liten kompetanse på innovasjon, og på gangen fra nyskaping til kommersialisering. Dette er et stort hinder for selve realiseringen av innovasjoner. Manglende kompetanse gjelder tema som hva innovasjonsprosesser er og hvordan de kan gjennomføres på en god måte. Et annet tema er hvordan man skal skape en god kultur for innovasjon i bedrifter. Et tredje er hvordan innovasjonsprosesser utspiller seg dynamisk mellom faktorer som jus, finansiering, regulering, teknologi og organisasjon.

De er viktig å utarbeide tilpassede undervisningsopplegg. Som det påpekes i del 2 under, bør entreprenørskapsutdanning være knyttet til praksis, spesielt på bachelornivå. Her skjer det også en del lovende ting på Masternivå, bl.a. arbeider BI med UiO om Gründerskolen. Det imidlertid også viktig at innovasjon og entreprenørskap forfølges systematisk på master og doktorgradsnivå. Det er særlig gjennom samspill mellom disse tre nivåene at en kraftfull satsning relatert til utdanning og innovasjon/entreprenørskap kan realiseres. Erfaringer tilsier at gjensidig dyrking av teori og praksis er en bærebjelke i vellykket innovasjonssatsning.

1.2 Handel og tjenester

Med hensyn til konkrete satsninger har mye av norsk innovasjonspolitikken dreid seg om industrien, så vel tradisjonell som mer høyteknologisk. Det er viktig at innovasjon også stimuleres i de næringene som er størst i norsk økonomi, som varehandel og tjenester. Denne sysselsetter langt flere mennesker enn industrien. Varehandelen har vært den næringen med størst produktivitetsvekst i Norge de siste 3-4 år, og for å holde på denne viktige utviklingen er det viktig at bedriftene så vel som myndighetene stimulerer til innovasjon i varehandelen. I tråd med dette er det sentralt å utvikle innovasjon innen tjenesteyting, siden tjenesteyting er sterkt sammenvævd med industri så vel som varehandel. Vi foreslår at man utvikler dette ved å lage forskningsprogrammer for innovasjon innen tjenesteyting, jf hva finske TEKES gjør.

Innovasjonsaktiviteten i Norge kan økes ved å tiltrekke seg utenlandske forskere og forskningsmiljø som har arbeidet med innovasjon og inkubatorer i en årrekke. Danmark har f.eks. engasjert MIT-professoren Eric von Hippel til å utvikle et innovasjonssenter som dels er finansiert av bedrifter og dels er finansiert av myndighetene. I Norge burde vi ha tilsvarende satsinger, og tiltrekke oss internasjonale kapasiteter på feltet.

2. Entreprenørskap

Entreprenørskap defineres gjerne som en kombinasjon av nyskaping og utvikling av forretningsaktivitet. Entreprenørskap er således en av de mest sentrale komponentene i å skape verdier ut av innovasjon. Dette foregår i både store og små organisasjoner, men vekst og utvikling foregår mest i de små bedriftene der det store flertall av arbeidsstyrken er. Derfor er det stort økonomiske potensialet i etablering og utvikling av små bedrifter, selv om utviklingen her må ses i sammenheng med dynamikken i større bedrifter og regionssatsing. Satsingen på entreprenørskap fra det offentlige er derfor riktig. Det satses både på utdanning, ungdomsbedrifter og virkemidler mot oppstartsbedrifter. Kunnskapsministeren kom senest i forbindelse med EU-konferansen om 'Entrepreneurship Education' arrangert på BI i oktober 2006 med en programerklæring der entreprenørskap skulle inn i utdanningen på alle nivå i skolesystemet. BI støtter fullt opp om alt det som gjøres.

2.1 Forskning

Det gjøres en del forskning på Entreprenørskap med overvekt på makrotall knyttet til antall oppstarter, avvikling/konkurser, finansiering og noe på vekst. Vi er opptatt av at oppstart og utvikling knyttes til verdiskaping gjennom at gründere lykkes i å utvikle sin bedrift. I den anledning burde det også satses sterkt på forskning rettet mot hva som gjør at en øker mulighetene for gründeren eller hjelper denne med å utvikle sin bedrift. I foreløpige analyser vi gjennomfører på voksende gründerbedrifter har vi indikasjoner på at det er en sammenheng mellom vekst over tid og bevisst bruk av styrer med hensyn på kompetansebruk og involvering. Det er indikasjoner på at bedrifter som klarer å vokse over flere år har en bedre balanse enn andre mellom nytenking og endring på den ene siden og styring og kontroll på den andre. En styrking av kunnskapen på dette området kunne gi politikere et langt bedre grunnlag for å beslutte hvordan virkemiddelapparatet skal brukes og hvordan lovverket skal utformes. Eksempelvis bør virkemiddelapparatet tilføre en kombinasjon av kompetanse og økonomiske stimuli slik at det gir en best mulig langsiktig verdiskaping i form av sysselsetting og økonomisk vekst. Et annet eksempel er at minimumskrav til styrer i aksjeloven bør gjenspeile hva man mener bedriften trenger for å lykkes, og ikke bare for å plassere et juridisk ansvar. Dette gjelder både antall i styret (i dag en person) og kravene til styrets arbeid. Handelshøyskolen BI foreslår derfor at en forskningsmessig også vektlegger *styring og utvikling av gründerbedrifter*. Dette bør imidlertid ikke gå på bekostning av forskning på etablerte bedrifter.

2.2 Utdanning

På EU-konferansen om 'Entrepreneurship Education' arrangert på BI i oktober 2006 kom det klart frem at entreprenørskapsutdanningen må fokusere sterkere på det som hjelper gründere frem og at det derfor også må være komponent i undervisningen med inngående praktisk forståelse. Derfor vil EU komme med et innspill som vil nyansere resultatet av Bologna-prosessen slik at undervisning gjennomføres med både akademiske og praktiske minimumsstandarder, mulig i form av at et minimum av undervisningen utføres av personer med praktisk bedriftsutviklingsbakgrunn i tillegg til dagens krav om minimum bruk av vitenskapelige ansatte.

Handelshøyskolen BI har god erfaring med praktiske komponenter i entreprenørskapsutdanningen, både gjennom praktiske case og øvelser, men også med sterkere kobling mellom studenter og aktører innen entreprenørskap. På denne måten trekker man inn støtteapparatet, finansieringsaktører og utøvende gründere i utdanningen for å gi studentene en utvidet forståelse for prosessen med å utvikle en bedrift. BI vil tilrå at praktiske komponenter vektlegges i føringene for entreprenørskapsutdanning i Norge.